

'van de deugdelijkheid der Westerse administratieve organisatie en de 'slordigheid' van alle door Indonesiërs alleen geleid bestuur, trachtte . . . teveel het hele Indonesische leven onder onmiddellijk ambtelijk toezicht te brengen. Dat leverde dikwijls goede resultaten op, maar liep te vaak uit op de dictatuur van de lagere ambtenaar, die de dorpsbevolking wel van minuut tot minuut zou willen voorschrijven wat ze moest doen.'¹

Wat het tweede aangaat: de oud-BB-ambtenaar dr. C. Nooteboom heeft er, ons inziens terecht, in het BB-*Gedenkboek* op gewezen dat in weerwil van 'alle goede bedoelingen, alle idealisme' (dat was er, bij menigeen), 'alle onbaatzuchtigheid, opgebracht door bestuursambtenaren zowel als door zovele anderen (specialistische ambtenaren, maar ook missionarissen en zendelingen)', toch in Indië 'een grote fout gemaakt werd':

'een fout waarvoor het begrip slechts langzaam is gegroeid en eerst laat tot rijping is gekomen . . . Deze fout (bestond) uit het niet komen tot het inzicht dat de mensen liever onder eigen bestuur een zwaarder leven hebben dan een geborgen bestaan onder vreemden. Iedere poging tot leiding geven, tot adviseren zelfs, en in nog veel sterker mate tot het invoeren van vernieuwingen onder groter of kleiner dwang, kwetst het gevoel van eigenwaarde dat weinig mensen vreemd is. Al dit pogen wordt als discriminatie ervaren.'²

★

Toen Welter als minister van koloniën in november '41 ontslagen was, werd hij in februari '42 benoemd tot Nederlands vertegenwoordiger in de *Far Eastern Supply Council*, een economisch coördinatie-orgaan dat zijn zetel had in Simla, Brits-Indië. Hij vertoefde daar ongeveer anderhalf jaar en maakte van de gelegenheid gebruik, veel in Brits-Indië rond te reizen. Het trof hem als 'een opmerkelijk verschil . . . dat onder de Engelsen in Brits-Indië veel minder dan onder de Nederlanders in ons Indië het gevoel bestond dat het land waar zij werkten en waaraan zij hun beste krachten gaven, eigenlijk ook hun land was geworden'; voorts, dat er in Brits-Indië sprake was van een 'scherpe afscheiding . . . tussen blank en gekleurd' (personen van gemengde afkomst, *Anglo-Indians*,

¹ B. H. M. Vlekke, *Geschiedenis van de Indische archipel*, p. 369-70. ² C. Nooteboom in het *Gedenkboek* . . . BB, p. 126-27.